

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»**

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

**СЕКЦІЯ 8. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІОЕТИКИ.
ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ. ФІЛОСОФІЯ ПРОФІЛАКТИКИ**

<i>Марков Ю.І.</i> ПРОФЕСІЙНІ ОБОВ'ЯЗКИ ТА ЕТИЧНІ ІМПЕРАТИВИ У ДІЯЛЬНОСТІ АНЕСТЕЗІОЛОГА	147
<i>Алієва О.Г., Потоцька О.І., Таврог М.Л., Громоковська Т.С., Макєєва Л.В., Попазова О.О.</i> ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЕМБРІОЛОГІЇ ЛЮДИНИ В КУРСІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	150
<i>Бельдій О.В.</i> ПРОБЛЕМА ТІЛА ЯК «НЕВЕРБАЛЬНОГО МОВЦЯ» В КОНТЕКСТІ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ	153
<i>Білай І.М., Білай А.І., Білай С.І.</i> ФІЛОСОФІЯ ПРОФІЛАКТИКИ ПОБІЧНОЇ ДІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	156
<i>Бойко А.І., Бородай О.Д.</i> СУЧАСНІ КОННОТАЦІЇ ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ: МІЖ СВОБОДОЮ ТА ПАРАЛІЧЕМ	157
<i>Бойченко Н.М.</i> ТЕХНОЛОГІЧНА ТІЛЕСНІСТЬ І МЕЖІ ЛЮДСЬКОГО: ФІЛОСОФСЬКІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ	159
<i>Волошина К.С., Подкупко Т.Л.</i> ПРЕВЕНТИВНА МЕДИЦИНА ЯК ФІЛОСОФСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я	161
<i>Дейнега В.А.</i> ТРИВАЛЕ ГРУДНЕ ВИГОДОВУВАННЯ – ЗАПОРУКА ЩАСЛИВОГО ЖИТТЯ	162
<i>Денисенко В.В., Денисенко С.А.</i> ДІТИ ФЕЙ: ОЗНАКИ АУТИЗМУ У ДІТЕЙ У ФОЛЬКЛОРНИХ ДЖЕРЕЛАХ	164
<i>Dierckxsens G.</i> HEALTH CARE AS PARTICIPATORY SENSE-MAKING: AN ENACTIVE PERSPECTIVE ON RELATIONS BETWEEN PATIENTS AND HEALTH CARE PROVIDERS	166
<i>Feeley, O.</i> DISABILITY, SELECTION & GENOME EDITING: RETHINKING (NON) IDENTITY - AFFECTING DEBATES	166
<i>Кравченко В.Ю., Кравченко О.Ю.</i> МОРАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ АСПЕКТИ ПРАВДИВОСТІ В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ЕТИКИ	167
<i>Недельська С.М., Лямцева О.В.</i> ВПЛИВ АТОПІЧНОГО ДЕМАТИТУ НА ПСИХІКУ ДІТЕЙ: РОЗДУМИ ДИТЯЧОГО АЛЕРГОЛОГА	169
<i>Михайловська Н.С., Мануйлов С.М.</i> ФІЛОСОФІЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ	170
<i>Перегінець М.М., Черненко О.Є.</i> СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ ПРОФІЛАКТИКИ	172
<i>Рябоконець О.В., Корнієнко О.О., Саліонов В.О., Оніщенко Т.Є.</i> ВИБІРКОВІ ПИТАННЯ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я СЕРЕД МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ..	173
<i>Самойленко О.В., Хитрук К.О.</i> АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ	175
<i>Самура Б.Б., Чорна І.В., Самура Т.О., Панасенко М.О.</i> ЕТИКА І ДЕОНТОЛОГІЯ В ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ГОСТРІ ЛЕЙКЕМІЇ	176
<i>Сенетий Д.П.</i> ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЮ СМЕРТІ ЛЮДИНИ У СУЧАСНІЙ БІОЕТИЦІ	178
<i>Sevcenco N., Guzenco N.</i> ETHICAL CONSIDERATIONS IN DENTAL EXAMINATION OF CHILDREN WITH CYSTIC FIBROSIS	180
<i>Sevcenco N., Saidacari C.</i> THE ROLE OF BACTERIAL PLAQUE IN THE DEVELOPMENT OF CATARRHAL GINGIVITIS IN CHILDREN	181
<i>Taylor, J.S.</i> BLOOD AND MONEY: WHY PLASMA DONORS SHOULD BE COMPENSATED	182
<i>Фіногенова К.Ю.</i> ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНИЙ ВИМІР ФІЛОСОФІЇ СТОЇЦИЗМУ	182
<i>Чуча О.Г.</i> БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ	184

З позиції профілактики у філософії – це усвідомлена корекція, чи усунення патологічного сприйняття окремих її напрямів, чи появи чи розвитку хибних, не творчих теорій.

Тільки з першого погляду профілактику в медицині можна прив'язати до захворювань, але профілактика стосується здорового способу життя. Профілактику також можна віднести до статичної чи пасивної дії на організм людини, а також до активної профілактики здорового спортивного способу життя. У профілактику, як невід'ємну її частину, входить гігієна - підтримка тіла в різних формах чистоти (поверхня тіла, середовища, свідомості), а також офіційна і не офіційна санітарія за допомогою асептичних та антисептичних методик (запобігання потраплянню в організм живих патологічних вірусів, бактерій, паразитів). Людина також не може існувати в стерильних умовах навколишнього середовища без вірусів, бактерій, які допомагають їй у симбіозі з ними існувати у цьому світі, тобто звикати до нових умов, що називається адаптацією [3]. При філософському підході до проблеми лікування медицина завжди стикається з проблемою лікувати хворого, лікувати людину від хвороби або лікувати хворобу у вигляді усунення її причини.

Сутність профілактики найдоходливіше можна уявити з позиції літературного висловлювання у культурі, точніше, у логічному аналізі однієї з приказок. Якщо логічно проаналізувати російську приказку: «Поки грім не вдарить, чоловік не перехреститься», то з'ясовується кілька цікавих моментів. Насамперед слід виключити психологічний стан і налаштованість людини у зв'язку з цією приказкою.

Профілактика в медицині – це комплекс заходів, спрямованих на попередження появи або попередження розвитку захворювань, що вже з'явилися, або патології в організмі на рівні адаптації до навколишнього середовища, на рівні фізичного тіла людини, душевному рівні, рівні його духовного стану та сприятливого існування в соціумі [2].

Сутністю профілактичних заходів називаються основні напрямки застосування профілактики, якими реалізуються її мети, завдання, призначення. З позиції функцій профілактики слід зазначити, що основні напрямки профілактики одноманітні і подібні.

Список використаних джерел

1. Вікторов В.П. Регулювання якості профілактики як філософська трансформація філософської освіти в контексті соціальної проблеми : автореф. дис. на здобуття філ. змін / В.П. Вікторов // Філософія освіти. – К., 2006. - 30 с.
2. Попов М.В. Сучасна наукова картина світу та методологічні проблеми розвитку теоретичної медицини. *Практична філософія*. – К., 2000. С.141-148.
3. Кулініченко В.Л. Філософсько-методологічний аналіз процесу зміни парадигм у сучасній медицині та охороні здоров'я : Автореф. дис... д-ра філос. наук: 09.00.09 / В.Л. Кулініченко ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2002. – 32 с. – укр.

ВИБІРКОВІ ПИТАННЯ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я СЕРЕД МОЛОДІ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Корнієнко Олена Олександрівна, к.мед.н., доцент,
доцент ЗВО кафедри інфекційних хвороб,
Рябоконь Олена Вячеславівна, д.мед.н., професор,
завідувачка кафедри інфекційних хвороб,
Саліонов Володимир Олександрович, к.фарм.н.,
доцент ЗВО кафедри біологічної хімії,
Оніщенко Тетяна Євгенівна, к.мед.н., доцент,
доцент ЗВО кафедри інфекційних хвороб,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Питання профілактики та формування прихильності до здорового способу життя є актуальним медико- соціальним напрямком серед населення, але вектор цих заходів, на нашу думку, залежить від особливостей вікових груп. Так, наприклад, серед молоді важливим є

актуалізація інфекцій, що передаються статевим шляхом, насамперед захворювання, що викликається вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ).

З одного боку, актуальність цього захворювання, має важливе соціальне значення, враховуючі відомі наступні шляхи інфікування ВІЛ серед дітей та підлітків в Україні: від матері до дитини - під час вагітності чи пологів, при вигодовуванні грудним молоком ВІЛ-інфікованою матір'ю; ризикова поведінка – ін'єкційні наркотики, незахищений статевий контакт, татування, пірсинг, тощо; сексуальне насильство; трансфузія крові та її препаратів; ВІЛ-інфекція внаслідок інфікування у лікувальних закладах.

З іншого, з початком повномасштабної війни на території України продовжує збільшуватись кількість людей, що страждають не тільки від дії стресових факторів, загрози фізичної шкоди, а й сексуального насильства [1].

Формування прихильності до збереження здоров'я та безпечної поведінки дітей та молоді має не тільки соціальне значення, а й державне та в умовах війни не має втратити своєї актуальності [2]. Так, відповідно до положень Указу Президента «Про додаткові невідкладні заходи щодо протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні» [5] проведення масштабної первинної профілактики захворювання на ВІЛ-інфекцію/СНІД, у першу чергу має бути серед найбільш уразливих груп [3]: 1) клієнти та клієнтки людей, які надають сексуальні послуги; 2) люди, які вживають наркотичні засоби або психоактивні неін'єкційним шляхом; 3) сексуальні партнерки чоловіків, які практикують секс із чоловіками; 4) люди, які постраждали від зґвалтування, зокрема люди, що зазнали сексуальної експлуатації; 5) бездомні дорослі; 6) мігранти (внутрішні і зовнішні), зокрема внутрішньо переміщені особи; 7) діти мігрантів; діти, які перебувають у складних життєвих обставинах; діти-сироти; діти, позбавлені батьківського піклування; 8) військовослужбовці та особи, які брали участь у бойових діях. Відповідно до Положення стандарту медичної допомоги ВІЛ [3]: «Профілактика поширення ВІЛ-інфекції досягається шляхом широкого інформування населення про ризики інфікування та шляхи передачі ВІЛ; забезпечення високого рівня обізнаності населення щодо особистого ВІЛ статусу завдяки доступності тестування на ВІЛ як у суб'єктах господарювання у сфері охорони здоров'я, так і поза їх межами; забезпечення доконтактної профілактики та постконтактної профілактики, а також через доступність заходів профілактики передачі ВІЛ від матері до дитини».

Будь яка вікова когорта населення має право на конфіденційну медичну, соціальну та психологічну допомогу. Щодо медичного напрямку сімейні лікарі, педіатри або лікарі навчальних закладів мають надати підлітку інформацію щодо профілактики ВІЛ-інфекції, мотивувати до дотримання здорового способу життя та, у разі наявності у підлітка досвіду ризикованої щодо інфікування ВІЛ поведінки, поінформувати його у доступний та доброзичливий спосіб про шляхи зменшення ризику та шкоди, доцільності зміни поведінки на безпечну і наголосити на анонімності тестувань до ВІЛ –інфекції [3].

Пріоритетним державним напрямком є виробництво соціальної реклами, спрямованої на профілактику ВІЛ-інфекції та її розповсюдження в навчальних закладах, закладах охорони здоров'я, у транспорті, в інших громадських місцях; активна участь засобів масової інформації та соціальних мереж у забезпеченні підвищення рівня поінформованості дітей і молоді про загрозу ВІЛ-інфекції [4]; формування серед населення толерантного ставлення до осіб із статусом ВІЛ; мотивація до здорового способу життя і безпечної поведінки; інформувати населення про мережу закладів і установ, які здійснюють профілактичну, консультаційну роботу, діагностику та лікування ВІЛ-інфекції, ресоціалізацію наркозалежної молоді [5] та забезпечити реалізацію права на освіту ВІЛ- позитивних осіб [6].

Висновки: в умовах сьогодення формування прихильності до здорового способу життя та безпечної поведінки дітей та молоді (в тому числі й щодо ВІЛ-інфекції) із впровадженням комплексу доступних як медичних, так і психологічних послуг мають бути розглянуті як пріоритетні у національному соціальному напрямку роботи.

Список використаних джерел

1. Зливков В., Лукомська С. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги. Київ.- Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2022. 95 с.
2. Корнієнко О.О., Саліонов В.О. Сучасний підхід до профілактики інфікування ВІЛ-інфекцією / International scientific-practical conference “Sustainable development of society in the era of digitalization: science, education and innovation”: conference proceedings (Aarhus, Denmark, November 23, 2024): in 2 parts. Aarhus, Denmark: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. Part 2. P. 52-53.
3. Наказ МОЗ України № 2092 від 16.11.2022 Зі змінами згідно наказу МОЗ України від 15.08.2023 № 1465 Про затвердження Стандартів медичної допомоги «ВІЛ-інфекція»
4. Ріжок А. О. Вплив соціальних мереж на формування самооцінки та ідентичності / International scientific-practical conference “Sustainable development of society in the era of digitalization: science, education and innovation”: conference proceedings (Aarhus, Denmark, November 23, 2024): in 2 parts. Aarhus, Denmark: Scholarly Publisher ICSSH, 2024. Part 1. P. 13-14.
5. Указ Президента України «Про додаткові невідкладні заходи щодо протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні {Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента N 481/2010 (481/2010) від 02.04.2010
6. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення захисту прав і законних інтересів дітей {Із змінами, внесеними згідно з Указом Президента N 503/2014 (503/2014) від 06.06.2014}

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

*Самойленко О.В., к.філ.н., доц.,
завідувачка кафедри теоретичних дисциплін;
Хитрук К.О., студентка 2-го курсу медичного факультету № 1,
Донецький національний медичний університет*

Наразі проблема психічного та психологічного здоров'я є однією з ключових не тільки в медицині, але й для всього нашого суспільства в цілому, бо кожен його член певною мірою постраждав від війни, багатьом людям довелося переїхати, що спричиняє великий дискомфорт не тільки для літніх, але й для молодих людей. Отже, стрес, тривожність і депресія значно впливають на якість життя і вимагають пошуку ефективних методів реабілітації. Арт-терапія є інноваційним і водночас доступним способом покращення психоемоційного стану. До того ж, такі методики є легкими для виконання.

Отже, методи арт-терапії (ізотерапія, фелт-терапія, метафоричні карти, фототерапія, кінотерапія) є ефективними для зниження рівня тривожності та стресу, покращення емоційного стану студентів та підвищення їхньої загальної стресостійкості.

Для роботи зі здобувачами освіти застосовували психологічні тестування для оцінки рівня стресу, тривожності та емоційного стану до і після курсу арт-терапії. Провели 6 сесій малювання зі студентами різних курсів (від 17 років). Для вивчення динаміки змін у психоемоційному стані використовували анкети та спостереження, було пропрацьовано наукові статті та посібники з арт-терапії.

Дослідження впливу арт-терапії на психологічне здоров'я показало, що учасники індивідуальних і групових арт-терапевтичних сесій демонстрували значне зниження рівня тривоги після завершення курсу. За результатами анкетування, 72% респондентів відзначили суб'єктивне покращення свого емоційного стану, що також підтверджувалося об'єктивними показниками тестів (зниження на 15–20 балів у шкалі тривожності Спілбергера). У 79% учасників групових занять зафіксовано зменшення частоти емоційних зривів і поліпшення комунікації з оточенням. Студенти, які регулярно відвідували заняття, відзначили підвищення мотивації до навчання та загального оптимізму. Творчий процес допоміг їм відновити почуття впевненості у власних силах. 68% учасників зазначили, що арт-терапія